

U skladu sa članom 176. Zakona o tržištu kapitala i Pravilnikom o pravilima ponašanja investicionog društva prilikom pružanja usluga Generalni direktor BDD TRADEWIN 24 AD Beograd (dalje u tekstu: Društvo) dana 18.02.2020. godine donosi:

Informacije za klijenta

1. Informacije o Društvu i njegovim uslugama
2. Informacije o mestu izvršenja naloga
3. Informacije o finansijskim instrumentima i smernice u vezi sa rizicima ulaganja u iste
4. Opis zaštite finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava klijenta (važi za male klijente)
5. Informacije o troškovima i naknadama

1. Informacije o Društvu i njegovim uslugama

Brokersko-dilersko društvo TRADEWIN 24 A.D. Beograd

Skraćeni naziv: BDD TRADEWIN 24

Sedište društva: Beograd

Adresa: Bulevar Mihajla Pupina 115v/7

Matični broj: 21437298

PIB: 111178289

Osnovni kapital: 220.000 EUR

Internet adresa www.tradewin24.com

E-mail: office@tradewin24.com

Telefon (+381) 11 4444 100

Tekući računi:

Aik banka: 105-0000000014052-68(dinarski); RS35105051012000975219(devizni)

Raiffeisen banka: 265111031000303415 (dinarski račun); 265100000022007120 (segregirani devizni račun)

Jezik komunikacije:

Jezik komunikacije je srpski. Ukoliko klijent ne govori srpski jezik, jezik komunikacije je engleski.

Način komunikacije:

Klijent može komunicirati s Društvom telefonski, putem email-a i lično. Najpogodniji način komunikacije je određen ugovorom. Klijent može davati naloge neposredno, putem telefona, elektronski, odnosno u skladu sa relevantnim propisima, ukoliko je to predviđeno ugovorom sa Klijentom. Dokumenta i druge informacije za Klijenta, Društvo može davati neposredno, putem internet stranice Društva, poštom, elektronski, odnosno u skladu sa relevantnim propisima.

Odobrenje za rad:

Dozvolu za rad brokersko-dilerskom društvu TRADEWIN 24 A.D., na neodređeno vreme, izdala je Komisija za hartije od vrednosti, Novi Beograd, Omladinskih brigada 1., Broj rešenja: 2/1-101-4009/8-18 od 30.11.2018.

Usluge društva:

1. prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata;
2. izvršavanje naloga za račun klijenta (brokerski poslovi);
3. usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa

Dodatne usluge:

1. čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje instrumenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i kolateralom;
2. odobravanje kredita ili zajmova investitorima, kako bi mogli da izvrše transakcije jednim ili više finansijskih instrumenata, kada je Društvo zajmodavac uključeno u transakciju;
3. Saveti društvima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sličnim pitanjima;
4. Istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja;

5. Investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta iz člana 2. tačke 1. podtač. 5., 6., 7. i 10. Zakona o tržištu kapitala, a u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga.

Naziv i kontakt adresa nadležnog tela koje je izdalo odobrenje za rad, odnosno vrši nadzor nad obavljanjem delatnosti iz dozvole:

Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije, Omladinskih brigada 1, Novi Beograd, telefaks: 381 11 213-79-24, e-mail: office@sec.gov.rs, internet adresa: www.sec.gov.rs

Brokersko-dilerska društva preko kojih Društvo trguje u inostranstvu:

Interactive Brokers

8 Greenwich Office Park #200, Greenwich, CT 06831, USA

Telefon: +1 312-542-6901

Internet adresa: www.interactivebrokers.com

2. Mesta izvršenja naloga

Tržišta na kojima se trguje preko Interactive Brokers:

Amerika (Amerika, Kanada, Meksiko, Brazil)

Evropa (Austrija, Belgija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Nemačka, Mađarska, Italija, Latvija, Litvanija, Holandija, Norveška, Poljska, Portugalija, Španija, Švedska, Švajcarska, Velika Britanija)

Afrika (Južnoafrička Republika)

Azija (Australija, Kina, Indija, Japan, Singapur, Južna Koreja)

Detaljan spisak svih tržišta se nalazi na internet stranici Društva.

Obim, učestalost i periodi izveštavanja klijenata:

Društvo je u obavezi da nakon izvršenja naloga za račun klijenta automatski izveštava o izvršenju naloga, ukoliko su dati putem trgovačke platforme, odnosno obaveštava putem elektronske pošte o izvršenju naloga koji su dati u neposrednoj komunikaciji sa brokerom.

Opis politike upravljanja sukobom interesa

Društvo će pitanje sukoba interesa lica povezanih sa društvom i lica blisko povezanih sa njima i interese klijenata sa druge strane, kao i interese klijenata međusobno, rešavati sa posebnim osvrtom na obuhvatanje regulative, obaveza i mehanizama koji stoje na raspolaganju.

Prvo od čega se polazi je identifikovanje relevantne situacije sukoba interesa.

Drugo je primena uspostavljenih procedura za identifikovanje i upravljanje sukobom interesa, gde su jasno precizirane zabrane i ograničenja.

Društvo je dužno da ima smernice za prevenciju i izbegavanje sukoba interesa, koji će biti jasno naznačeni na internet strani društva. Lica koja su identifikovana kao ona koja su u sukobu interesa biće predmet zabrane aktivnosti i isključenja iz procesa daljeg postupanja.

Sva pravila i procedure će biti redovno ažurirane uz punu primenu zakonskih propisa.

Na internet stranici društva postoji obrazac za prijavu sukoba interesa od strane klijenta i/ili trećih lica.

3. Informacije o finansijskim instrumentima

Vrste finansijskih instrumenata

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, finansijski instrumenti su:

- 1) prenosive hartije od vrednosti
- 2) instrumenti tržišta novca
- 3) izvedeni finansijski instrumenti
- 4) jedinice institucija kolektivnog investiranja

(1) Prenosive hartije od vrednosti su sve vrste hartija od vrednosti kojima se može trgovati

Na tržištu kapitala, izuzev instrumenata plaćanja, i to:

akcije društava ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društva, a predstavljaju učešće u kapitalu, ili u pravima glasa tog pravnog lica, kao i depozitne potvrde koje se

odnose na akcije; obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na navedene hartije;

sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takve prenosive hartije od vrednosti, ili na osnovu kojih se može vršiti plaćanje u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenosive hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti.

(2) Instrumenti tržišta novca su sve vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su: trezorski zapisi, blagajnički zapisi, varanti, komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu;

(3) Izvedeni finansijski instrumenti su: opcije, fjučersi, svopovi i bilo koji drugi izvedeni finansijski instrumenti koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, prinosa kao i na druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse....

(4) Jedinice institucija kolektivnog investiranja su srazmerni obračunski udeo u ukupnoj neto imovini investicionog fonda.

Volatilnost finansijskih instrumenata

Volatilnost finansijskih instrumenata se definiše kao uobičajena (ili moguća) promena u ceni u oba smera u određenom vremenskom intervalu (na dnevnom, nedeljnom, mesečnom ili godišnjem nivou). Pojam volatilnosti se obično vezuje za velike i nagle promene u ceni finansijskog instrumenta, u oba smera. Za ovakve instrumente kažemo da imaju pojačanu volatilnost, ili da su previše volatilni.

Različiti finansijski instrumenti imaju različitu volatilnost.

Akcije, kao osnovni finansijski instrumenti, imaju obično najveću volatilnost zbog uticaja različitih faktora, koji se tiču konkretne kompanije. Neki od ovih faktora su: objave finansijskih rezultata, izjave za javnost menadžmenta kompanije, promene u upravi kompanije, skandali vezani za poslovanje kompanije, kaznene mere od strane regulatornih organa i slično. Svaki od navedenih događaja je potpuno nepredvidiv i rezultira u pojačanoj euforiji ili pesimizmu investitora a koji rezultiraju naglom kupovinom ili rasprodajom akcija, što u krajnjoj instanci vodi značajnom rastu ili padu cene.

Sa druge strane, indeksi, koji predstavljaju korpu akcija kompanija (uglavnom sa teritorije određene države) nemaju značajnu volatilnost, jer pojedinačni faktori svake kompanije ponaosob nemaju toliko uticaj na kretanje cene indeksa. Što veći broj kompanija ulazi u

sastav nekog indeksa (kao S&P500 na primer), to je manji uticaj pojedinačnih faktora kompanija na kretanje cene indeksa u celini.

Cena robe, kao aktive koja se može naći u osnovi izvedenog finansijskog instrumenta, zavisi od uticaja posebnih faktora a koji se razlikuju u zavisnosti od vrste robe. Cene žitarica, na primer, zavise u velikoj meri od vremenskih uslova, setve, žetve, promena u izvozu velikih proizvođača, te za njih možemo reći da imaju izražen sezonalitet, kada je volatilnost u pitanju. To znači da će u mesecima žetve ova volatilnost u ceni biti prilično značajnija u odnosu na ostale mesece u godini.

Volatilnost izvedenih instrumenata (derivata), kao što su fjučersi, ETF ugovori, CFD ugovori a koji u osnovi imaju određenu aktivu, će direktno zavisiti od volatilnosti bazne aktive (aktive koja se nalazi u osnovi izvedenog finansijskog instrumenta).

Rizici finansijskih instrumenata

Poslovi s finansijskim instrumentima, uključujući i kupovinu i prodaju finansijskih instrumenata, nose u sebi određene rizike. Sve rizike nije moguće u celini navesti, a sastoje se u prvom redu u neočekivanim promenama cena finansijskih instrumenata, nemogućnosti izdavaoca finansijskih instrumenata da izvršava obaveze koje je preuzeo po istim, nametanju dodatnih obaveza i ograničenja vlasnicima finansijskih instrumenata od strane države, kao što su poreska davanja, promene u tržišnoj likvidnosti pojedinih finansijskih instrumenata, itd. Cena finansijskih instrumenata menja se prema tržišnim uslovima na koje može uticati čitav niz slučajeva, od kojih su neki u celini nepredvidivi.

Ispunjavanje obaveze koje iz finansijskih instrumenata proističu za njihove izdavaoce isto tako može biti dovedeno u pitanje, pa u celini i izostati. Države mogu promeniti poresku politiku, uvoditi ograničenja raspolaganja finansijskim instrumentima, te koristiti se drugim merama, koje mogu uticati na kvalitet i vrednost pojedinih finansijskih instrumenata.

Klijentima se preporučuje da prilikom odabira finansijskih instrumenata u koje ulažu, usklade veličinu, strukturu, ročnost i sve ostale elemente likvidnosti i rizičnosti investicije u finansijske instrumente, u skladu sa svojim sadašnjim i pretpostavljenim budućim imovinskim stanjem, uzimajući u obzir svoje investiciono iskustvo na istom ili sličnom području. Takođe, postoje i rizici vezani za telekomunikacione i druge veze, dostupnost pojedinih berzi, nemogućnost da se saldiraju kroz sistem Centralnog registra, drugih depozitnih institucija i ostalo. Davanjem Naloga i/ili zaključenjem Ugovora o obavljanju brokerskih poslova, Klijent potvrđuje da je svestan rizika povezanih s tržištem kapitala, da mu je Društvo stavilo na raspolaganje podatke i informacije koje je zatražio i da mu je na zadovoljavajući način odgovoreno na sva pitanja koja je postavio, u pogledu tržišnih okolnosti i finansijskih instrumenata na koje se odnosi Nalog. Rizici ulaganja u finansijske instrumente mogu se svrstati na opšte i posebne rizike, odnosno na specifične rizike u

odnosu na pojedini finansijski instrument. S obzirom na navedenu podelu, Klijenti kod donošenja odluka o kupovini/prodaji finansijskih instrumenata moraju uzeti u obzir sledeće rizike:

1. Opšti rizici u poslovanju s finansijskim instrumentima:
  - rizik smanjenja vrednosti Finansijskih instrumenata usled globalnih i/ili regionalnih recesija;
    - valutni rizik je rizik da će se smanjiti vrednost instrumenta koji je denominiran u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izražen u drugoj valuti usled promene kursa tih valuta;
    - kamatni rizik (rizik gubitka usled promena kamatnih stopa);
    - kreditni rizik određene zemlje, i to kao:
  - rizik izostanka plaćanja duga određene zemlje, koji nastaje usled političkog rizika i neočekivanih regulatornih promena koje utiču na tržište kapitala i položaj investitora;
    - rizik inflacije (rizik smanjenja vrednosti Finansijskih instrumenata, usled opšteg rasta cena);
    - rizik likvidnosti (rizik nemogućnosti prodaje Finansijskih instrumenata na sekundarnom tržištu kapitala, zbog smanjene potražnje ili neefikasnosti tržišta);
    - rizik izdavaoca (rizik smanjenja vrednosti Finansijskih instrumenata zbog pada kreditnog rejtinga izdavaoca);
    - rizik stečaja (rizik smanjenja ili potpunog gubitka vrednosti Finansijskih instrumenata zbog otvaranja stečajnog postupka nad izdavaocem Finansijskih instrumenata);
    - rizik psihologije tržišta (rizik promene vrednosti Finansijskih instrumenata zbog špekulativnih aktivnosti velikih investitora, odnosno zbog velikih korporativnih akcija na berzi);
    - rizik transfera i konvertibilnosti (rizik nemogućnosti transferiranja i/ili konvertiranja pojedinih valuta);
    - rizik kvara na informacionim sistemima i/ili rizik prekida komunikacionih veza između banaka, Centralnog registra, drugih centralnih klirinških kuća, Berzi i/ili uređenih javnih tržišta Finansijskih instrumenata;
    - rizik finansijske poluge, kupovina finansijskih instrumenata zaduživanjem znatno povećava rizik od gubitka. Finansijski leveridž se može definisati kao odnos brokerske pozajmice klijentu i njegovih sopstvenih angažovanih

sredstava zarad ulaska u određenu poziciju. Visina brokerske pozajmice varira u zavisnosti od instrumenta do instrumenta i u korelaciji je sa njegovom volatilnošću.

- Akcije, kao najvolatilniji instrumenti, imaju najmanju dozvoljenu brokersku pozajmicu. Brokerska pozajmica je u ovom slučaju dva puta veća od kapitala klijenta. Na primer, ukoliko klijent poseduje 10,000 EUR na trgovačkom računu, njegova kupovna moć će biti 20,000 EUR, odnosno visina pozajmice je 10,000 EUR. U slučaju da je kupio akcije u iznosu od 20,000 EUR i cena akcija padne za 50%, on će biti u gubitku od 10,000 EUR, odnosno izgubiće ceo svoj kapital. Ovde je važno naglasiti da se dobitak, odnosno gubitak računaju na veličinu pozicije (sa leveridžom) i samim tim mogućnost profitiranja je duplo veća, ali je i rizik gubitka kapitala srazmerno veći.
- Sa druge strane, u slučaju fjučers ugovora, sistem pozajmljivanja sredstava od strane brokera se odvija potpuno drugačije. Naime, ako jedan fjučers ugovor S&P500 indeksa vredi 132,575 USD, klijent treba da poseduje samo 4,389 USD (propisan marginski zahtev od strane berze, a samim tim i od strane brokera) da bi ušao u ovu poziciju, što znači da brokerska pozajmica u ovom slučaju iznosi 128,186 USD. Za fjučers ugovor možemo reći da je visoko leveridžovan instrument. Cenovna promena na poziciji može prouzrokovati gubitak i pad kapitala do marginskog zahteva. Na primer, ukoliko je ukupna vrednost računa 10,000 USD a klijent na poziciji u fjučersu izgubi 5,390 USD ili 4,2% od 128,186 USD vrednosti fjučers ugovora, to znači da će se njegov ukupni kapital smanjiti na 4,610 USD što je 5% iznad marginskog zahteva od 4,389 USD kada će se aktivirati prvi margin call. Nakon prvog margin call-a, klijent mora uplatiti dodatna novčana sredstva pre nego što cena finansijskog instrumenta padne još 5%. U suprotnom, broker će zatvoriti poziciju klijenta jer nije na vreme namirio marginski zahtev.
  - rizik zatvaranja pozicije od strane brokera usled trgovanja na kredit ukoliko klijent ne ispunjava marginski zahtev potreban za održavanje te pozicije. Broker će na vreme obavestiti klijenta kada njegova sredstva na trgovačkom računu budu blizu marginskog zahteva za održavanje pozicije. Prvo upozorenje će se pojaviti na platformi za trgovanje kada sredstva na računu budu 5% iznad marginskog zahteva, što znači da se klijent poziva na uplatu dodatnih sredstava. Ovo je prvi margin call. Drugi margin call se pojavljuje pred samo zatvaranje pozicije. Obaveštenje o margin call-u se automatski pojavljuje na trgovačkoj platformi, a broker će odmah obavestiti klijenta i putem elektronske pošte nakon prvog margin call-a. Upozorava se klijent da možda neće imati dovoljno vremena, od dobijanja obaveštenja o margin call-u do zatvaranja pozicije, da izvrši transfer novčanih sredstava iz zemlje u inostranstvo, a naročito u vreme neradnih dana u Srbiji.
  - rizik prilikom trgovanja instrumentima kojim se trguje na MTP-u usled nižih zahteva vezanih za nivo dostupnih informacija koje omogućavaju trgovanje pod jednakim uslovima za sve investitore zbog činjenica da instrumenti ne moraju odgovarati uslovima propisanim za uređena tržišta te posledično i

nižim zahtevima koji se postavljaju izdavateljima instrumenata kojima se trguje na MTP-u;

- rizik trgovanja instrumentima kojima se trguje na MTP je veći od rizika trgovanja instrumentima kojima se trguje na ostalim uređenim tržištima;

2. Posebni rizici u poslovanju s finansijskim instrumentima i to:

- u poslovanju s akcijama:
  - tržišni rizik, rizik volatilnosti, odnosno rizik pada vrednosti akcija, usled uobičajenih periodičnih kretanja cena na tržištu;
  - rizik stečaja ili likvidacije akcionarskog društva, može rezultirati i potpunim gubitkom investicije za klijenta;
- u poslovanju s obveznicama:
  - rizik volatilnosti, odnosno rizik pada vrednosti obveznice usled uobičajenih periodičnih kretanja cena na tržištu;
  - kreditni rizik izdavaoca, odnosno rizik da izdavalac neće biti u mogućnosti da podmiri svoje dospele obveze po osnovu izdatih obveznica;
  - rizik prinosa, odnosno rizik promene prinosa, usled prodaje obveznice pre dospeća
  - rizik promene kamatnih stopa, odnosno rizik promene kamatne stope na tržištu u odnosu na kamatnu stopu na obveznicu, npr. ako kamatna stopa na tržištu poraste više od kamatne stope na obveznicu;
  - rizik likvidnosti, odnosno rizik da se ponuda i/ili potražnja za pojedinu obveznicu smanji ili potpuno nestane, što može prouzrokovati nemogućnošću prodaje obveznice;
- u poslovanju s instrumentima tržišta novca:
  - kreditni rizik izdavaoca, odnosno rizik da izdavalac neće biti u mogućnosti da podmiri svoje dospele obveze po osnovu izdatih finansijskih instrumenata;
  - rizik likvidnosti, instrumenti tržišta novca po pravilu ne kotiraju na sekundarnim tržištima, te postoji mogućnost da investitor neće moći prodati instrument, nego će ga morati držati do dospeća.
- u poslovanju s derivatima (izvedeni finansijski instrumenti):

- pozicioni rizik koji nastaje usled promene njihove vrednosti prema promeni utvrđene kamatne stope, cene finansijskih instrumenata, cene robe, kurseva valuta, indeksa ili sličnih promenljivih;
- rizik nemogućnosti saldiranja, i rizik nepravovremenog saldiranja usled čega izvedeni finansijski instrument može postati bezvredan;
- rizik održavanja otvorenih pozicija, odnosno rizik potrebe doplate zbog održavanja pokrića usled promena cena;
- rizik prevremenih zatvaranja pozicija;
- kreditni rizik i rizik saldiranja kod instrumenata kojima se ne trguje na berzi.

Društvo ograničava svoju odgovornost isključivo na stvarno nastalu novčanu štetu, koja je nastala kao posledica namere i/ili grube nepažnje društva, odnosno njegovih zaposlenih. Društvo u svakom slučaju ne odgovara za gubitke Klijenta, uzrokovane na osnovu bilo kog od navedenih ili nenavedenih rizika, kao i indirektno bilo kakvim objavljenim ili neobjavljenim ratom, političkim nemirima, prirodnim katastrofama, ograničenjima ili zabranama nastalim odlukama Vlada, pravilima tržišta, pravilima regulatornih agencija, prestankom trgovanja, štrajkovima, problemima i kašnjenja u komunikacijskim i/ili informacionim sistemima, nestancima električne energije, kvarovima na informacionim sistemima, kvarovima na telekomunikacionim sistemima, telefonskim linijama, internet vezama, preopterećenosti telefonskih linija Društva, preopterećenosti komunikacijskih veza, što se posebno odnosi na sisteme Berzi, depozitara i Društva, gubicima nastalim usled radnji samog Klijenta, poreskih obaveza, a bez uticaja Društva na nastanak takvog gubitka. Društvo takođe ne odgovara za štetu ili gubitke Klijenta, ukoliko isti nije pravovremeno obavestio Društvo o promeni svojih kontakt podataka, kao i o promeni Ovlašćenih osoba, odnosno opozivu i/ili promeni punomoćnika. Društvo dodatno ne odgovara za radnje Klijentovog punomoćnika, te njegove odluke o kupovini i/ili prodaji finansijskih instrumenata u ime i za račun Klijenta.

4. Opis zaštite finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava klijenta

Društvo može da drži novčana sredstva ili finansijske instrumente klijenata radi pružanja finansijskih usluga kod trećeg lica u svoje ime (poslovi čuvanja i administriranja finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata).

Novčana sredstva klijenata u zemlji, Društvo drži na segregiranom računu kod domaće banke, sa kojom Društvo ima zaključen ugovor. Putem segregiranog računa, Društvo drži odvojeno novčana sredstva klijenata od novčanih sredstava Društva. Dakle, sve uplate i povlačenja novca iz inostranstva se odvijaju putem segregiranog računa, te su novčana sredstva klijenata u potpunosti odvojena od poslovnih računa Društva u slučaju stečaja ili likvidacije Društva.

Novčana sredstva klijenata u inostranstvu, Društvo drži kod banke depozitara u USA, dok finansijske instrumente Društvo drži kod depozitara (Central Securities Depository ili CSD). Račun finansijskih instrumenata Društva kod depozitara u inostranstvu se vodi odvojeno od finansijskih instrumenata njegovih klijenata. Sva novčana sredstva klijenata deponovana u banci koja je član CSD-a, Društvo drži na računu ili računima koji se razlikuju od računa koji se koriste za držanje sredstava Društva.

U cilju izbegavanja rizika držanja finansijskih instrumenata ili novčanih sredstava na zbirnom računu kod trećeg lica, Društvo preduzima sledeće mere:

- evidencije, račune i korespondenciju:
  - vodi precizno i tačno,
  - redovno usklađuje sa evidencijama i računima trećih lica koja drže imovinu klijenata,
  - vodi na način da se u svakom momentu i odmah može razlikovati imovina jednog klijenta od imovine ostalih klijenata i imovine Društva;

U slučaju nesolventnosti inostranog partnera Društva, putem kojeg Društvo ispostavlja naloge, potraživanja po osnovu finansijskih instrumenata i novčanih sredstava do iznosa od USD 250.000 su obuhvaćeni programom osiguranja Securities Investors Protection Corporation - SIPC, čija je osnovna funkcija zaštita investitora i klijenata brokersko-dilerskih društava u SAD, u slučajevima stečaja ili bankrota nekog od njihovih članova.

Takođe, moguće je osigurati i dodatnih USD 2.500.000 potraživanja po osnovu finansijskih instrumenata i novčanih sredstava u okviru programa IBKR (Interactive Brokers), na način što će IBKR raspodeliti sredstva klijenta do iznosa od USD 246.500 po poslovnoj banci na jednu ili više banaka, a sve u skladu sa programom osiguranja Federal Deposits Insurance Corporation - FDIC. IBKR automatski vrši ovo osiguranje potraživanja po osnovu finansijskih instrumenata i novčanih sredstava.

Novčani depoziti koji premašuju IBKR program i iznos od USD 2.500.000 nisu pokriveni programom osiguranja, već su zaštićeni kapitalom brokersko-dilerskog društva Interactive Brokers koji premašuje USD 6 milijardi.

BDD ni po kom osnovu ne može ostvariti pravo zaloge na finansijskim instrumentima klijenata, jer su isti deponovani na računu kod ino depozitara.

Postupanje sa finansijskim instrumentima klijenata

Društvo koristi finansijske instrumente u vlasništvu klijenta samo na osnovu naloga klijenta.

Društvo ne može da:

- zalaže ili otuđuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pisanog ovlašćenja;

- kupuje, prodaje ili pozajmljuje finansijske instrumente po osnovu ugovora o upravljanju finansijskim instrumentima, isključivo radi naplate provizije ili druge naknade;
- koristi finansijske instrumente klijenta za plaćanje svojih obaveza, kao i obaveza drugih klijenata.

Postupanje sa novčanim sredstvima klijenata

U postupanju sa novčanim sredstvima klijenta Društvo je dužno da kod banke - člana CSD-a otvori novčani račun klijenata koji je odvojen od novčanog računa Društva.

Društvo je dužno da obezbedi da se sredstva sa novčanog računa klijenta:

- koriste samo za plaćanje obaveza u vezi sa uslugama koje obavlja za klijenta;
- ne koriste za plaćanje obaveza drugog klijenta;
- ne koriste za plaćanje obaveza Društva.

Deponovanje finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata u inostranstvu

Pri izboru inostranog depozitara, na čijim računima će se držati finansijski instrumenti i novčana sredstva klijenata, Društvo je dužno da posebno vodi računa o:

- stručnosti i tržišnom ugledu depozitara;
- da depozitar podleže propisima koji u toj državi regulišu čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica;
- da periodično preispituje izbor depozitara i dogovorene aranžmane za držanje i čuvanje finansijskih instrumenata klijenta.

Izuzetno, Društvo može da deponuje finansijske instrumente klijenta kod depozitara, u zemlji u kojoj držanje i čuvanje finansijskih instrumenata za račun drugog lica nisu posebno regulisani, samo ukoliko priroda finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom zahteva deponovanje kod depozitara u toj državi.

Korišćenje finansijskih instrumenata klijenata

Društvo može da pristupi transakcijama finansiranja hartija od vrednosti u vezi sa finansijskim instrumentima koje drži za klijenta, ili da na drugi način koristi te finansijske instrumente, samo ukoliko se instrumenti koriste pod tačno određenim uslovima na koje je mali klijent dao pisanu saglasnost.

Pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje Društvo drži za račun malog klijenta ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, Društvo je dužno da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, klijentu pisanim putem dostavi jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima Društva u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu, kao i o rizicima koje oni uključuju.

Investiciono društvo može da koristi finansijske instrumente drugih klijenata koje društvo drži na zbirnom računu, u transakcijama kojima se finansiraju hartije od vrednosti ili u druge svrhe, samo ako su, pored uslova iz stava 1., ispunjeni i sledeći uslovi:

- svaki od klijenata čiji se finansijski instrumenti drže na zbirnom računu je dao izričitu prethodnu saglasnost za korišćenje njegovih instrumenata pod tačno određenim uslovima;
- investiciono društvo mora da uspostavi sistem kontrole koji obezbeđuje da se koriste isključivo finansijski instrumenti klijenata koji su dali izričitu prethodnu saglasnost.

Fond za zaštitu investitora

Na osnovu odredbi Zakona o tržištu kapitala (Sl.glasnik RS br.31/2011, 112/2015 i 108/2016) uveden je poseban institut - Fond za zaštitu investitora (u daljem tekstu: Fond). Svrha postojanja Fonda je zaštita potraživanja investitora - klijenata članova Fonda, kada član Fonda nije u mogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentu.

Delatnost organizatora Fonda za zaštitu investitora obavlja Agencija za osiguranje depozita.

Svrha Fonda je zaštita potraživanja klijenata članova Fonda kada član Fonda nije u mogućnosti da ispuni dospele obaveze prema klijentu, i to u sledećim slučajevima:

- kada je nad članom Fonda otvoren stečajni postupak ili
- kada Komisija za hartije od vrednosti utvrdi da član Fonda nije u mogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumente koje drži za račun klijenata, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti.

Fond osigurava novčana potraživanja klijenata i potraživanja klijenata za povraćaj finansijskih instrumenata koje član Fonda duguje klijentu, po osnovu obavljanja usluge čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje

instrumenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i kolateralom.

Fond osigurava sva potraživanja klijenata prema jednom članu Fonda u vrednosti od 20.000 evra u dinarskoj protivvrednosti. U navedni iznos računaju se kamate, obračunate isključivo do dana otvaranja stečajnog postupka, odnosno do dana donošenja rešenja Komisije, kojim se utvrđuju okolnosti da član Fonda nije u mogućnosti da ispuni svoje dospele obaveze prema klijentima, uključujući novčana sredstva koja duguje klijentima i finansijske instrumenta koje drži za račun klijenta, a ne postoje izgledi da će se okolnosti u dogledno vreme značajno izmeniti.

Ukoliko kod člana Fonda nastupi neki od slučaja predviđen osiguranjem Fonda, obaveštenje o tome se objavljuje u sredstvima informisanja i na internet stranici Fonda i od tog trenutka klijenti imaju rok od 30 dana da prijave potraživanja prema članu Fonda. Iznos osiguranog potraživanja se potom utvrđuje uz pomoć organizatora Fonda, ovlašćenog revizora i stečajnog upravnika (u slučaju stečaja člana), a maksimalni osigurani iznos koji klijent može da potražuje prema jednom članu je 20.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti, sa pripadajućom kamatom uključujući i sve ostale prihode po hartijama od hartija od vrednosti.

Izuzetno, kada je klijent, iz razloga na koje nije mogao da utiče, bio sprečen da podnese prijavu potraživanja u propisanom roku, tom klijentu se rok može produžiti na godinu dana.

U slučaju iz prethodnog stava, klijent je dužan da uz prijavu potraživanja podnese i relevantne dokaze o sprečenosti blagovremenog podnošenja prijave potraživanja. Sedište Fonda za zaštitu investitora je Knez Mihajlova 2-4, Beograd, tel: 011/20-75-100, e-mail: info@aod.rs. Dodatne informacije se mogu naći na internet stranici organizatora Fonda: <http://www.aod.rs/zastita-investitora.html>.

5. Troškovi i naknade

Pravilnikom o tarifi društva su propisani maksimalni iznosi provizija koje će društvo naplacivati klijentima, a iz kojih će se placati naknade:

- mesta trgovanja,
- za kliring i saldiranje transakcije,
- investicionog društva,
- koje se plaćaju trećim licima koja su uključena u izvršenje naloga.

Naknade koje nisu obuhvaćene Pravilnikom o tarifi, a naplaćuju se za pružanje usluga iz obavljanja delatnosti, biće objavljene i redovno ažurirane na internet stranici Društva. U pomenute naknade spadaju kamatne stope na brokersku pozajmicu, naknade za pozajmljivanje akcija, kao i naknade za tržišne podatke u realnom vremenu (real time

market data). Ove naknade nisu taksativno navedene u tarifniku iz razloga što su promenljivog karaktera, te se periodično ažuriraju na internet stranici društva.

Kamatna stopa na brokersku pozajmicu se definiše kao referentna kamatna stopa Centralne Banke države koja je emitent određene valute plus kamatna stopa koju zaračunava Interactive Brokers. Ukoliko dođe do promene bilo referentne kamatne stope Centralne Banke ili kamatne stope koju zaračunava inostrani partner, automatski se menja i kamata na brokersku pozajmicu.

Naknade za pozajmljivanje akcija, kao i naknade za tržišne podatke u realnom vremenu (real time market data), klijentima Društva naplaćuje inostrani partner Interactive Brokers.

Brokerska provizija, kao i svi troškovi direktno povezani sa izvršenjem naloga, a koji su uključeni u brokersku proviziju, se plaćaju automatski pri izvršenju naloga, umanjnjem novčanih sredstava klijenta na trgovačkom računu.

Postoji mogućnost naplate drugih naknada i troškova, što uključuje poreze ili druga plaćanja, povezane sa transakcijom u vezi sa finansijskim instrumentom ili uslugom, koji mogu nastati za klijenta, a koji nisu plativi putem investicionog društva ili nisu nametnuti od strane investicionog društva. U ove naknade spadaju:

Naknade banke za transfer novčanih sredstava u inostranstvo, koje su utvrđene tarifnikom banke i dostupne na internet stranici Društva;

Porez na kapitalnu dobit i porez na dividendu.

Informacije za klijente su sastavni deo Pravila poslovanja i počinju da se primenjuju sa početkom primene Pravila poslovanja Društva.

BDD TRADEWIN 24 ad Beograd
